

EN INFORMATIONSTIDNING OM JÄRN

NUMMER 5, 2005

INNEHÅLL

- ◆ INFORMATION OM NIFEREX ...
sidan 2
- ◆ Barnmorska Martina Franck ...
sidan 2, 3 & 4
- ◆ Så här kontaktar du oss...
sidan 4

G
E
J
Ä
R
N
E
T

INFORMATION OM NIFEREX

I Niferex består kapseln av animaliskt gelatin. För dem som inte vill ta ett animaliskt gelatin är det möjligt att ta isär kapseln och endast svälja innehållet, granulaten. Effekten blir densamma eftersom varje granulat är behandlat med en hinna så att de passerar magsäcken och järnet frisätts först i tolvfingertarmen.

Det man gör gärna
gör man i regel bra

Japanskt ordspråk

ATT SOM BARNMORSKA MÖTA MÄNNISKOR FRÅN ANDRA KULTURER

Jag heter Martina Franck och arbetar som barnmorska på en barnmorske-mottagning i ett invandrartätt område i nordvästra delen av Stockholm. Jag ska här ge några tips och råd inför mötet med patienter, främst kvinnor, eftersom det är kvinnor jag möter i min vardag som barnmorska.

Många gånger kan vi som vårdpersonal i mötet med patienter från andra kulturer känna en frustration för att "de inte gör som vi säger". Självklart är det inte bara patienter från andra kulturer som inte gör det vi förväntar oss, men det kan kännas svårare, ja kanske mer främmande i mötet. Det kan verka som om olikheterna är större än likheterna. Istället är det precis tvärtom att likheterna är större än olikheterna.

En kompromiss är
att dela en kaka på
ett sådant sätt att
var och en tror att
han fått den största
biten.

Ludwig Erhard

Om vi försöker dra oss till minnes, vår egen historia. Tänk tillbaka ett par, tre generationer och fundera över kvinnornas situation i samhället och framför allt i hemmen. Tankar kring kvinnlig rösträtt, kvinnors möjligheter till utbildning och arbete, tillgång till säkra preventivmetoder, fri abort o.s.v. är värda att fundera på.

Många av kvinnorna jag möter kommer från länder där kvinnans ställning inte är lik den vi har, men självklart pågår det även i många andra länder en utveckling för kvinnors jämlikhet.

Tolkhjälp

När vi träffar en patient första gången är det nästan alltid anamnesen vi börjar med. Om patienten inte behärskar svenska språket är det såväl både min och patientens rättighet och skyldighet, att använda tolk. Även om man arbetar på en liten ort där tolkmöjligheten i form av en fysisk person, är begränsad går det alltid att få telefontolkning.

Att ha en anhöriga som tolk, är enligt min uppfattning endast att rekommendera

i yttersta nödfall. Dessutom är det många gånger så att anhöriga inte har tillräckliga kunskaper för att tolka i medicinska sammanhang. Man kan också fundera över hur det skulle kännas att ha mamma eller sin svärmor med sig vid besöket hos t ex gynekologen.

Det som också är viktigt att informera om är att såväl tolken som jag har tystnadsplikt och vad den innebär, för tystnadsplikt är inget universellt. Många har varit förvånade då jag förklarar, att inte ens kvinnans make har rätt att få reda på vad som t ex står i journalen, utan kvinnans tillstånd.

Kvinnans bakgrund

Patientens bakgrund kan ge oss värdefull information. Därför anser jag att det är viktigt att ta några minuter i anspråk, för att ta reda på varifrån patienten kommer. Har hon vuxit upp i en stad eller på landsbygden? Vilken skolbakgrund har hon? Och hur ser hennes boendemiljö ut idag?

Vanligtvis frågar vi kanske om vad hon arbetar med här i Sverige och skriver att hon t ex studerar svenska, eller är arbetssökande. Men det är också viktigt att vi frågar vad hon gjorde i hemlandet, och att vi journalför även det. Om vi tänker utifrån vårt eget perspektiv där vi var tvungna att fly till ett annat land och någon aldrig frågar vad jag jobbade med i Sverige.

Det är viktigt för integriteten att vi får tala om vad vi gjort, att jag t ex har arbetat som barnmorska i tjugo år och inte enbart bli sedd som en person som är arbetssökande.

Patientens bakgrund ger oss också värdefull information om hur vi kan lägga upp det vi ska förmedla till patienten. Visar det sig att patienten är

analfabet vilket inte innebär att patienten är "dum" utan att hon helt enkelt inte haft förmånen att gå i skola. Då ska vi kanske inte dela ut broschyrer utan försöka ge information muntligt och med hjälp av bilder om det behövs.

Bildinformation

När vi använder bilder för att förtydliga det vi informerar om är det viktigt att komma ihåg att många människor inte har tillräckliga kroppskunskaper, om hur de ser ut inuti. Därför anser jag att det är av största vikt att tänka sig för, vilka bilder vi visar. Att t ex inte enbart visa en bild på livmodern utan att även ha visat en helkroppsbild så att man kan förklara var i förhållande till de andra organen, livmodern är samt livmoderns storlek.

Kostråd och kostinformation

När vi ger kostinformation är det också viktigt att visa bilder på frukt och grönsaker. Det är inte givet att jordgubbar, som vi många gånger rekommenderar med tanke på att de innehåller järn, finns överallt i världen. Att fråga patienten om just hennes kostvanor är av största vikt, för vi kan inte utgå ifrån att bara för att man bor i Sverige så äter man svensk husmanskost.

Bor patienten i ett generationsboende, är det kanske svärmor som till stor del ansvarar för matlagningen. Kan i så fall den unga svärdottern påverka enligt tips och råd från oss om vad man bör tänka på att äta, eller undvika att äta under t ex en graviditet?

Vissa religioner har förbehåll när det gäller vissa födoämnen och det måste vi också ta reda på, genom att fråga patienten. Muslimer äter t ex ingenting som kommer från gris. Ingen kräver att vi ska kunna allt, men vågar vi bara fråga så får vi kunskaper som vi har

Om det inte var för sista sekunden skulle ingenting bli gjort.

Okänt ursprung

nytta av.

Läkemedel under graviditeten

När vi informerar om tablettintag är det viktigt att vi frågar hur patienten tänker kring att ta medicin. Många gånger finns en obefogad rädsla att ta tabletter under graviditeten. Här har vi en viktig pedagogisk uppgift, att förklara varför det ibland är nödvändigt att ta läkemedel.

Information och kunskap

Då det gäller information är det viktigt att komma ihåg att information inte är lika med kunskap. Kunskap är något en individ besitter och den behöver inte bygga på beprövad vetenskap,

utan den kan bygga på myter och föreställningar. Vilket det många gånger gör i fråga om, synen på hälsa och sjukdom. Information är något man lämnar ut.

Information blir kunskap, då man har kunnat göra den till sin. Och för att nå dit vill jag avslutningsvis citera Kierkegaard:

"om du vill föra en människa mot ett bestämt mål, måste du först finna henne där hon är och börja därifrån."

Folk tror att vi skådespelare slösar bort alla våra pengar på vin, kvinnor och annan lyx - och det är inte så dumt gissat.

Owe Thörnqvist

**SÅ HÄR KONTAKTAR
DU OSS:**

David Erlich

0411-391 85

0708-54 08 35

david.erlich@erol.se

Christina Sandberg

0709-50 44 30

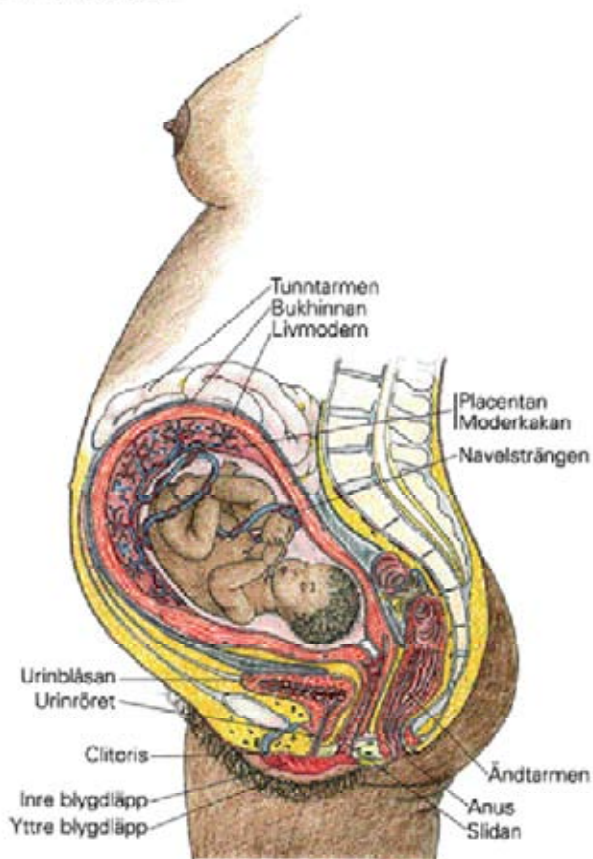
christina.sandberg@erol.se

Camilla Löof

0703-66 44 11

camilla.löof@erol.se

ZOE V - Graviditeten

Bilden ovan är hämtad ur det anatomiska bildmaterialet ZOE som kan beställas direkt från Sara Sköldberg Design. För ytterligare information: tel. 08-641 71 68 / mobil 070-593 63 95.

